

NOM DEL PROJECTE

PROCÉS PARTICIPATIU AMB LES ENTITATS LOCALS DE SANT JOAN DE LES ABADESSES PER A L'ELABORACIÓ CONJUNTA D'UN MANUAL DE BONES PRÀCTIQUES PER A MILLORAR LA SOSTENIBILITAT MUNICIPAL

Breu descripció del projecte

Sant Joan de les Abadesses és un municipi que es caracteritza pel seu important i històric teixit associatiu amb més de 40 entitats de diferents sectors associatius: veïnal, esportiu, cultural, comerç, educatiu, social, assistencial i ambiental. A part del seu funcionament diari, cada any aquestes entitats realitzen multitud d'actes i activitats, algunes de les quals agrupen centenars de participants. L'aposta per a la sostenibilitat engegada per l'ajuntament, des de fa més de 15 anys, implica també el compromís de les entitats locals, moltes de les quals ja estan implementant mesures per a la millora de la sostenibilitat, tant en el seu dia a dia com en els actes i activitats que realitzen. Per aquest motiu, i per enriquir l'intercanvi d'experiències i de propostes entre les entitats locals, es preveu fer un procés participatiu amb totes les entitats locals amb la finalitat d'elaborar un manual de bones pràctiques per a millorar la sostenibilitat (manual de bones pràctiques ambientals) que pugui ser una eina pràctica i de compromís amb la sostenibilitat, tant per a les entitats com per l'ajuntament, alhora de desenvolupar polítiques ambientals al municipi

Nom del municipi Sant Joan de les Abadesses

Nombre d'habitants del municipi 3.224 habitants (2020 Font IDESCAT)

Procés/projecte

Què s'ha fet?

(Indiqueu quin era l'objectiu)

Dotar a les entitats associatives locals i a l'ajuntament d'un manual de bones pràctiques ambientals consensuat amb actuacions per millorar la sostenibilitat interna de les entitats i l'ajuntament i externa alhora de realitzar actes i activitats oberts a nivell de municipi

Per què s'ha fet?

(Justifiqueu el projecte)

Donada la gran quantitat i diversitat d'entitats locals i d'actes i activitats que aquestes realitzen al llarg de l'any, així com els que organitza l'ajuntament directament, s'ha detectat que hi ha mancances alhora de posar en pràctica mesures de sostenibilitat com són una correcta gestió de residus, estalvi d'energia, mobilitat més sostenible o evitar el malbaratament de material i de menjar, entre altres. Per aquest motiu s'ha considerat important dotar a les entitats locals, així com el mateix ajuntament, d'un manual de bones pràctiques ambientals que proposin actuacions per a la millora de la sostenibilitat, tant en el dia a dia de l'entitat com dels actes i les activitats que realitza. D'altra banda hi ha entitats que ja apliquen mesures de millora de la sostenibilitat que poden a portar la seva experiència i propostes a altres entitats, enriquant així el procés participatiu per tal de consensuar una proposta d'actuacions que puguin servir per totes. Aquestes propostes han estat recollides en un manual de bones pràctiques ambientals que cada entitat adoptarà i es concretarà, en funció de la seva realitat, en compromisos, és a dir accions de millora a assolir de forma progressiva en els propers anys.

Qui ha participat en el procés?

(Ciutadania, entitats...)

S'ha convidat a totes les entitats del municipi i a l'ajuntament i han respost, a part de l'ajuntament, 19 entitats del municipi, representatives del teixit associatiu del municipi

Amb quins recursos humans i materials s'ha portat a terme el procés?

Per dur a terme el procés participatiu s'ha comptat amb:

Recursos humans:

- Comissió tècnica responsable de dur a terme el procés participatiu amb les entitats i l'ajuntament, formada per:
 - Tècnica de joventut i associacionisme municipal
 - Tècnica de medi ambient municipal
 - Entitat medidora i assessora del procés participatiu. En aquest cas l'Associació Centre d'Educació Ambiental Alt Ter (CEA Alt Ter), entitat del municipi que té experiència en processos participatius, com el del dut a terme durant el 2019 i 2020 per a l'ordenació de l'horta de Sant de les Abadesses, i també en la implementació d'actuacions de millora ambiental, ja que, des del 2014, fa el seguiment i l'assessorament de les escoles del Ripollès que formen part del Programa Escoles Verdes - Xarxa d'Escoles per a la Sostenibilitat, del Departament de Territori i Sostenibilitat
 - Responsable de comunicació del procés participatiu, encarregat de fer les notes de premsa, post per xarxes socials i notícies per a la radio local
- Comissió de seguiment, per tal de valorar el desenvolupament de les diferents fases del procés i la implementació de les actuacions per part de les entitats i l'ajuntament, formada per:
 - Alcalde
 - Regidora de Medi Ambient i Sostenibilitat
 - Regidora de Joventut, Entitats i Festes
 - Representant de l'Associació CEA Alt Ter, com responsable del procés participatiu
- Personal tècnic i administratiu de l'ajuntament

Recursos materials:

- Espai a la web de l'ajuntament per difondre el procés participatiu i donar visibilitat als documents resultants i a les accions de les entitats locals
- Radio local per difondre el procés participatiu i donar visibilitat a les accions de les entitats locals
- Centre Cívic per a les reunions del procés participatiu
- Sala d'actes de l'ajuntament per fer l'acte de presentació del manual de bones pràctiques ambientals a les entitats del municipi
- Sistemes de so i projecció
- Materials de difusió: rètols

Metodologia: com i quan

Quines han estat les fases del procés?

El procés s'ha desenvolupat seguint un seguit de fases correlatives:

- **Fase d'informació prèvia:** Contacte amb totes les entitats locals per tal d'exposar l'objectiu del procés participatiu i engrescar-los a participar-hi
- **Fase de diagnòstic de sostenibilitat:** Per valorar l'estat en que es troben cadascuna de les entitats, a través d'una enquesta on line que contempla els diferents aspectes relatius a la sostenibilitat a valorar:
 - Gestió de la comunicació interna i externa
 - Gestió del material
 - Gestió del menjar
 - Gestió dels residus
 - Gestió de l'energia en els locals de l'entitat: calefacció i electricitat
 - Gestió de la mobilitat

*Memòria del projecte
(annex II del compte Justificatiu)
Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana*

- Gestió d'esdeveniments
- Implementació d'accions per a la sostenibilitat

Un cop recollides les enquestes i fet el buidatge, s'ha pogut tenir una fotografia de cadascuna de les entitats pel que fa a les mesures que apliquen o les mancances respecte a accions per a la sostenibilitat. Aquesta diagnosi ha estat el document base i de treball per a desenvolupar la següent fase

Fase de participació ciutadana: S'han realitzat reunions participatives amb les entitats locals, per revisar i analitzar les seves respostes a l'enquesta. Els objectius d'aquestes entrevistes han estat:

- Sensibilitzar sobre la importància de tenir en compte la sostenibilitat en les accions que dugui a terme l'entitat.
- Posar en valor les bones pràctiques ambientals.
- Detectar els punts febles, que també poden veure's com les oportunitats de millora en sostenibilitat. Al respecte s'han:
 - Recollit les limitacions o dificultats per incorporar noves pràctiques més sostenibles.
 - Assessorat i proposat solucions adaptades a la realitat de cada entitat.
- **Fase d'elaboració dels plans d'acció i compromís per a la sostenibilitat:** a partir dels resultats obtinguts en les enquestes i entrevistes, l'associació Alt ter ha elaborat un Manual de Bones Pràctiques Ambientals (MBPA), el disseny i els continguts del qual s'han consensuat amb l'ajuntament de Sant Joan de les Abadesses i les 19 entitats participants. Aquest document ha de ser una eina pràctica, tant per les entitats locals com per l'ajuntament, que faciliti l'aplicació d'actuacions de millora ambiental en els propers anys.
- **Fase de presentació dels resultats:** Com a cloenda del procés participatiu es va fer un **acte obert** de presentació del manual de bones pràctiques ambientals. A més a la pàgina web de l'ajuntament, dins de l'apartat de Medi Ambient, s'ha destinat un espai per compartir experiències de bones pràctiques.
- **Fase de seguiment:** més enllà d'aquest procés participatiu, es valora l'interès de seguir endavant amb la sensibilització i la millora de la sostenibilitat de les entitats santjoanines. Les línies de treball previstes són:
 - Actualitzar i enriquir l'espai web obert amb aquest procés, per seguir amb la difusió del MBPA i visibilitzar el compromís ambiental de les entitats participants.
 - Oferir assessorament individualitzat a les entitats interessades, especialment quan vulguin organitzar alguna activitat.
 - Donar suport a les actuacions i esdeveniments organitzats per les entitats i que suposin una millora de la sostenibilitat, aportant facilitats i solucions concretes a les dificultats que puguin sorgir.

Quins mecanismes i eines participatives s'han fet servir?

(Tallers, dinàmiques, suport d'eines TIC en el procés, etc.)

Els mecanismes i eines participatives que s'han utilitzat han estat les següents:

- **Enquestes on line** per tal de realitzar la diagnosi de les entitats locals
- **Entrevista individualitzada per a la redacció del pla d'acció per a la millora de la sostenibilitat**, a partir de la diagnosi pròpia de cada entitat. La dinàmica va consistir en detectar quines serien les accions de millora assumibles per l'entitat. El resultat d'aquestes entrevistes van servir per redactar i consensuar el Manual de Bones Pràctiques Ambientals.
- **Espai a la web de l'ajuntament** per tal de donar visibilitat a les accions i compromisos que estan duent a terme les entitats locals i el mateix ajuntament i ser un espai d'intercanvi d'experiències. La gestió de la informació de l'espai serà responsabilitat de la tècnica de joventut i associacionisme, que penjarà de forma regular la informació facilitada pels responsables de cada entitat, cada cop que realitzin alguna acció de millora ambiental. La idea és que, a part dels compromisos a curt i mig termini de les entitats, hi hagi un espai per anar actualitzant notícies de les accions que estan duent a terme les entitats

Quin ha estat el **calendari o cronograma** del procés?

(Inseriu el calendari o cronograma)

Fases del procés participatiu	Cronograma							
	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	A partir del 2022
Fase d'informació prèvia: Convocatòria i presentació del procés participatiu	■							
Fase de diagnosi de sostenibilitat: Enviament de l'enquesta		■	■					
Recepció dels resultats i buidatge			■	■				
Entrevistes individualitzades amb les entitats				■	■	■	■	
Redacció del manual de bones pràctiques ambientals						■	■	
Fase de presentació de resultats: Presentació del MBPA							■	
Fase de seguiment								■

▲ No empleneu aquest apartat si no hi ha accions innovadores o d'alineament a objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

Originalitat o innovació en el procés participatiu
(fórmules innovadores d'implicació de la ciutadania)

Quines accions innovadores s'han implementat?

Considerem que proposar la participació de totes les entitats del municipi, de sectors associatius diversos, per a l'elaboració d'un manual de bones pràctiques ambiental comú i el desenvolupament de plans d'acció ambientals individualitzats per a cadascuna de les entitats, és per sí innovador.

Per què són innovadores?

La innovació estaria amb el fet d'engrescar a totes les entitats per comprometre's, cadascuna segons la seva realitat i possibilitats, en un objectiu comú: fer un municipi més sostenible. Les dinàmiques dels processos participatius ens permeten arribar a consensos sobre quines actuacions de millora per a la sostenibilitat es consideren prioritàries per al municipi i el fet de que sigui les mateixes entitats locals les que les proposin, pot ser un incentiu per comprometre-les a implementar-les a la seva pròpia entitat

Com s'ha alineat el projecte amb els **ODS 5,10,16 o 17?**

En el cas del present procés participatiu estaria alineat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- ODS 5: Accions per afavorir la participació equitativa entre homes i dones durant el procés:
En aquest cas es contempla la participació activa de totes les entitats del municipi amb equitat de gènere. Algunes d'aquestes entitats estan formades majoritàriament per dones com l'Associació de Dones de Sant Joan
Pel que fa al repte vinculat a l'ODS5, es garantirà:
5.5 Vetllar per la participació plena i efectiva de les dones, i per la igualtat d'oportunitats de lideratge en tots els àmbits de presa de decisions en la vida política i pública.
- ODS 10: Accions per afavorir la participació en el procés de tota la ciutadania:
Com succeeix en el ODS5, el fet que hi participin en el procés totes les entitats del municipi, afavoreix la participació de tota la ciutadania sense tenir en compte gènere, sexe, situació social o sector. Això fa que hi hagin associacions vinculades amb la joventut, com el Jovent Sant Joaní (JAS), i d'altres amb la gent gran, com l'Associació de Jubilats i Pensionistes, algunes de sectors esportius, com el Club Esportiu Abadessenc, i d'altres assistencials, com

*Memòria del projecte
(annex II del compte Justificatiu)
Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana*

la Fundació Emma. Es tracta doncs d'un procés que dona cabuda a tota la ciutadania del municipi ja que la majoria dels seus habitants estan vinculats en alguna d'aquestes entitats. Pel que fa al repte vinculat a l'ODS10, es garantirà:

- 10.2 Potenciar i promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de l'edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió, situació econòmica o altra condició.
- ODS 17: Accions d'enfortiment de la xarxa entre diferents actors del municipi per assolir objectius de desenvolupament sostenible.
En aquest cas, més enllà del procés participatiu, s'enfortirà la xarxa entre les entitats locals, especialment en l'espai d'intercanvi que es crearà a la fase de seguiment, on les entitats podran explicar quines mesures per millorar la sostenibilitat estan aplicant i podran intercanviar experiències i recursos.
Pel que fa als reptes vinculats a l'ODS 17, s'aconseguirà:
 - 17.14 Millorar la coherència de polítiques per al desenvolupament sostenible
 - 17.17 Encoratjar i promoure la constitució d'aliances eficaces en els àmbits públic, publicoprivat i de la societat civil, aprofitant l'experiència i les estratègies d'obtenció de recursos dels partenariats

Concretament implica a l'ajuntament en:

- Formalitzar un compromís ferm per a l'assoliment de l'Agenda 2030, donar-lo a conèixer i implicar-hi l'equip municipal, la ciutadania i tots els agents del territori
- Buscar sinergies entre diferents organitzacions del territori (en aquest cas les associacions) per compartir coneixements, experiència i recursos
- Fomentar la cultura de treball transversal entre els departaments i els diferents equips del propi ajuntament. La transversalitat, tret definitori de l'Agenda 2030, respon a les noves demandes socials i polítiques públiques que no depenen d'un sol departament
- Fomentar activitats de treball en equip i de cooperació amb les associacions de diferents sectors: comerç, esportives, culturals, socials, veïnals, assistencials, educatives i ambientals
- Establir instruments que permetin mesurar els progressos aconseguits en matèria de desenvolupament sostenible

I pel que fa a les entitats locals, és a dir la ciutadania, els implica en:

- Participar i implicar-se en les iniciatives relacionades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030 que s'organitzin al municipi

Compartir activitats i iniciatives entre les entitats locals del municipi

Pla de comunicació vinculat al procés participatiu

Quines són les accions comunicatives que s'han portat a terme?

S'han utilitzat diferents accions comunicatives en funció dels destinataris:

Entitats locals:

- Convocatòries de participació correu electrònic i, en alguns casos, per telèfon
- Enquesta via Google Forms
- Comunicació de seguiment a través del responsable de medi ambient de cada entitat via correu electrònic i/o telèfon
- Espai web específic de l'ajuntament per tal de compartir experiències entre les entitats locals

Públic general per difondre el procés participatiu i donar visibilitat a les accions de les entitats locals:

- Xarxes socials
- Radio local
- Rètols als carrers
- Espai web específic de l'ajuntament amb les notícies

Quin ha estat el calendari de les accions comunicatives?

*Memòria del projecte
(annex II del compte Justificatiu)
Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana*

Pla de comunicació	Cronograma								
	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	A partir del 2022	
Fase d'informació prèvia: Convocatòria a les entitats per participar al procés	■								
Fase de diagnosi de sostenibilitat: Enviament de l'enquesta		■	■	■					
Fase de participació ciutadana: Convocatòria individualitzats amb les entitats XXSS i radio sobre el procés participatiu				■	■	■			
Fase de presentació: XXSS i radio sobre l'acte de presentació MBPA							■	■	
Fase de seguiment: Creació de l'espai web Publicació de notícies a l'espai web i XXSS							■	■	■

Disseny del seguiment, retorn i avaluació

Com s'ha fet el seguiment del procés?

- El seguiment s'ha realitzat per la comissió de seguiment (descrita en l'apartat de recursos humans), a través dels següents mecanismes:
 - **Reunions de la comissió de seguiment**, on han participat els membres d'aquesta comissió, per tal de valorar en general l'evolució del procés, com s'està implementant les mesures, quines dificultats s'estan trobant les entitats, fer un intercanvi de propostes i d'experiències i mirar de trobar solucions comunes amb l'ajuda de l'ajuntament i l'assessorament del CEA Alt Ter
 - **Assessorament individualitzat** dirigit a les entitats que han participat en el procés amb l'objectiu de donar suport a la implementació de les mesures de millora ambiental. Aquest suport a les entitats ha estat assumit pel CEA Alt Ter i l'ajuntament. Les demandes d'aquest assessorament permetrà fer un seguiment de la implementació de les mesures ambientals.
 - **Espai web per visualitzar les mesures d'implementació d'actuacions de millora per a la sostenibilitat i compromisos ambientals de les entitats locals**, amb l'objectiu de donar a conèixer que estan fent les entitats per a millorar la sostenibilitat. Aquesta informació es penjarà al llarg de l'any i permetrà de forma directa fer un seguiment de com les entitats estan implementant les mesures de millora ambiental

Amb quins indicadors s'ha avaluat?

Els indicadors que permeten fer el seguiment i l'assoliment dels resultats han estat:

- Nombre de respostes a l'enquesta de diagnosi
- Nombre d'entitats locals participants als tallers participatius previs
- Nombre de representants d'entitats locals participants al procés
- Nombre de d'accions ambientals recollides al Manual de Bones Pràctiques Ambientals
- Nombre de demandes d'assessorament per part de les entitats
- Nombre de notícies publicades a l'espai web de l'ajuntament
- Nombre de notícies publicades a les xarxes socials i altres mitjans de comunicació

Quines accions de retorn del procés a la ciutadania s'han efectuat?

*Memòria del projecte
(annex II del compte Justificatiu)
Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana*

S'han efectuat les següents accions de retorn:

- Acte de presentació del manual de bones pràctiques per a la millora ambiental
- Espai web de l'ajuntament amb els compromisos de les entitats i les notícies actualitzades de les accions que estan duent a terme per a la millora de la sostenibilitat
- Programa de la radio local per donar a conèixer els compromisos de les entitats santjoanines amb el medi ambient
- Notícies per les xarxes socials

Cost del projecte/procés

Quant ha costat el projecte / procés?

*(La relació de despeses que es faci constar en aquest apartat ha de **coincidir exactament** amb l'import justificat a l'apartat de relació de despeses del document «Compte justificatiu». Podeu adjuntar la captura de la relació de despeses del compte justificatiu.)*

Actuació	Total
Fase d'informació prèvia i diagnòs de sostenibilitat:	
Convocatòria per la presentació del procés participatiu a les entitats locals	80,00 €
Preparació de l'enquesta de diagnòs i documents de treball	280,00 €
Seguiment de les entitats	240,00 €
Recollida de les enquestes i buidatge	360,00 €
Fase de participació ciutadana:	
Contacte previ amb cada una de les entitats per concretar visita	320,00 €
Reunions individualitzades per les entitats	1.650,00 €
Redacció del Manual de Bones Pràctiques Ambientals (MBPA)	600,00 €
Fase d'elaboració dels plans d'actuacions ambientals i compromisos	
Assessoraments individualitzats per les entitats	1.200,00 €
Redacció dels plans d'actuacions ambientals individualitzats	600,00 €
Fase de presentació de resultats:	
Presentació del MBPA	120,00 €
Fase de seguiment:	
Creació de l'espai web de les actuacions per a la sostenibilitat de les entitats	480,00 €
Total procés participatiu	5.930,00 €